

ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออม
ของประชาชน

The Impact of COVID 19 on saving of Thai people

สุพรรณรัตน์ มาตรฐาน์

ประสิทธิ์ชัย เดชขำ

ได้รับทุนอุดหนุนจากวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

พ.ศ. 2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) ศึกษาระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของประชาชน 2) เปรียบเทียบการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในด้านบัญชีคิดในใจต่างกันโดยประชาชนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่ามีการคิดในใจสูงกว่ากลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า และกลุ่มประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมต่างกันโดยกลุ่มข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนประชาชนที่มีเพศและรายได้ต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมไม่แตกต่างกัน

3) ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ($r=2.19$)

คำสำคัญ (Keywords) :ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้, การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

Abstract

This research had three objectives: 1) study the level of impact of the Coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak on income and mental accounting for people's savings; 2) C compare the mental accounting for saving of Thai people classified by personal factors; and 3) study the relationship between the impact of the Coronavirus 2019 (COVID-19) and mental accounting for Thai people. The sample was 400 people of working age in Bangkok. The results showed as following.

1) The impact of the coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak on overall income is at a high level, and the mental accounting for savings is moderate.

2) The sampling of different ages had different mental accounting in savings: the younger group was more thoughtful than the older counterpart; and groups of people with different occupations had different mental accounting for savings. The group of government officials/state enterprise employees had lower mental accounting for savings than other groups. As for people of different sexes and incomes, there were no differences in mental accounting for saving.

3) The impact of the Coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak on income had the relationship with the mental accounting for savings ($r=2.19$).

Keywords: The impact of the coronavirus disease 2019 (COVID-19) outbreak on income, Mental accounting for savings

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
สมมติฐานในการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดทฤษฎีการออม	4
การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	5
ระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) ที่มีต่อรายได้	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	13
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	13
การสร้างเครื่องมือ	15
การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีทางสถิติที่ใช้	16
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	17
ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล	17
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	18
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	21
โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD) ดังตารางต่อไป	21
ตอนที่ 3 การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	22
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	33
สรุปผล	33
อภิปรายผลการวิจัย	34

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย.....	35
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	35
บรรณานุกรม.....	37
ภาคผนวก.....	39

สารบัญตาราง

ตาราง 1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันเป็นข้อมูลสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง	16
ตาราง 2	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ	18
ตาราง 3	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามอายุ	18
ตาราง 4	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	19
ตาราง 5	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ	19
ตาราง 6	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	20
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม	21
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี	22
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลบัญชีคิดในใจ (งบประมาณ)	23
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตการใช้การคิดเชิงบัญชี)	24
ตาราง 11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี ข้อมูลบัญชีคิดในใจ (งบประมาณ) ข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตการใช้การคิดเชิงบัญชี)	25
ตาราง 12	แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบอายุและการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีแต่ละด้าน	26
ตาราง 13	รายเทียบคู่ของอายุกับด้านบัญชีคิดในใจ	26
ตาราง 14	ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบการศึกษาและการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีแต่ละด้าน	27
ตาราง 15	แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบอาชีพและการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีแต่ละด้าน	28
ตาราง 16	ตารางรายเทียบคู่ของอาชีพกับด้านการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี	29
ตาราง 17	ตารางรายเทียบคู่ของอาชีพกับบัญชีคิดในใจ	29
ตาราง 18	ตารางรายเทียบคู่ของอาชีพกับการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีในภาพรวม	30

ตาราง 19 แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบรายได้และการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีแต่ละด้าน.....	31
ตาราง 20 ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม.....	32

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก อย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง ทำให้คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลก ซึ่งรวมถึงประเทศไทยจะเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างมาก จะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมา มีหลายธุรกิจต้องปิดตัวเองลง หรือต้องพยุงตัวเองให้อยู่รอด ด้วยการปรับลดค่าใช้จ่ายลง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มขอความร่วมมือ ให้สลับกันลาหยุดแบบไม่รับเงินเดือน ขอปรับลดเงินเดือน หรือบางธุรกิจถึงกับเลิกจ้างพนักงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เราเริ่มไม่มั่นใจว่า เราจะสามารถดำเนินชีวิตและมีฐานะการเงินเป็นปกติ จนสามารถผ่านพ้นวิกฤติการณ์นี้ได้หรือไม่ และการที่คาดการณ์ว่าภาวะเศรษฐกิจจะเข้าสู่ภาวะถดถอย ย่อมส่งผลให้ประชาชนน่าจะตระหนกและเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการเงินมากขึ้น ในสถานการณ์ของโลกปัจจุบันที่มีความไม่แน่นอนทั้งในเรื่องของการเกิดโรคระบาดและภัยพิบัติต่างๆ ส่งผลให้คนที่รู้จักออมไม่ได้รับผลกระทบมากนักตรงข้ามกับคนที่ไม่ได้เก็บออม

ในส่วนของนโยบายการออมของชาติมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างมากผลงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจะลดลง หากประเทศมีระดับการออมของชาติสูงและมีการลงทุนในสินทรัพย์รัฐบาล ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่นและเยอรมนี ความเชื่อมั่นของการลงทุนต่างชาติสูงขึ้น สัดส่วนการก่อหนี้ต่างประเทศต่ำลง อันส่งผลให้การขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลดลง (Friend, 1985; Summers, 1985) ประโยชน์ของการออมต่อเศรษฐกิจในแง่ที่ว่า การออมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นการกำหนดการลงทุน การผลิตของประเทศ และการจ้างงาน การออมช่วยเสริมสร้างความ มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและลดความผันผวนทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการออมในระดับสูงจะทำให้การลงทุนในประเทศไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศ อีกทั้งยังช่วยลดช่องว่างระหว่างการออมและการลงทุนรวมทั้งการออมยังช่วยในการพัฒนาตลาดทุน โดยการออมเงินในระบบเป็นการระดมเงินต้นทุนต่ำ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง)

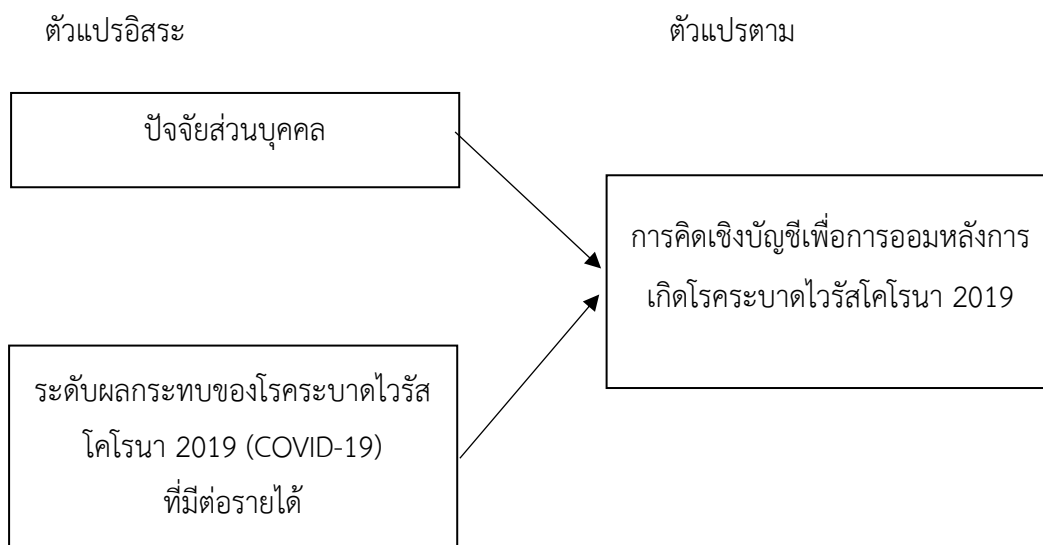
ทั้งนี้การออมครัวเรือนถือเป็นการออมระดับจุลภาค เมื่อเทียบกับการออมในภาพรวมของประเทศโดยร้อยละ 30 ของการออมสุทธิ ในประเทศเป็นการออมจากภาคครัวเรือน หากครัวเรือนมีระดับหนี้สินครัวเรือนสูง ก็จะส่งผลให้การออมครัวเรือนลดลงความมั่นคงในชีวิตของครัวเรือนก็ลดลงไปด้วย ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องสนับสนุนการเพิ่มฐานะรายได้ให้มั่นคงและสร้างพฤติกรรมการออมทั้งกับกลุ่มที่มีการออมอยู่แล้วและกับกลุ่มเป้าหมายที่ยังมีระดับการออมไม่เพียงพอเพื่อยกระดับการออมครัวเรือนและความมั่นคงในชีวิตของประชาชนให้มากขึ้น ควบคู่กับส่งเสริมการออมภาคธุรกิจ

เอกชนและภาครัฐ เพื่อให้การออมรวมของประเทศเพียงพอต่อการลงทุนของประเทศ (สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของคนไทยขึ้นทั้งนี้เพื่อ

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ของประชาชนชาวไทย และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของประชาชนชาวไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมหลังการเกิดโรคระบาดโควิดแตกต่างกัน
2. ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบข้อมูลผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย
2. เป็นแนวทางในการส่งเสริมการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมประชาชนคนไทยให้มีการเตรียมตัวการออมมากขึ้น หากมีสถานการณ์โรคระบาดเกิดขึ้นอีก

หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสถาบันการเงิน เพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางการเงินเกี่ยวกับการออม

นิยามศัพท์เฉพาะ

การคิดเชิงบัญชี หมายถึง กระบวนการทางจิตวิทยาด้านการรู้คิดของบุคคลที่ใช้ในการจัดการและการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง (Financial Activities) ทั้งนี้อาจเป็นกิจกรรมที่เคยเกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดขึ้น หรืออาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยบุคคลจะบันทึกการรับรู้การเกิดขึ้น (หรือคาดว่าจะเกิดขึ้น) ของกิจกรรมพร้อมกับบริบทของกิจกรรมนั้น วิเคราะห์กิจกรรมแบ่งแยกจัดประเภทเงินที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำกิจกรรมดังกล่าว และจดจำผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น ซึ่งบุคคลอาจจะนำผลที่เกิดขึ้นมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจจัดการกับกิจกรรมที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นในอนาคตได้

การออม หมายถึง การเก็บสะสม สงวน รักษาเงินรายได้ที่ได้รับจากการทำงานและรายได้อื่น ๆ เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายอันอาจเกิดขึ้นในอนาคตช่วงว่างรากฐานการทำงาน หมายถึง ช่วงวัยการทำงานของบุคคลที่เริ่มสร้างความ

ไวรัสโคโรนา หมายถึง ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีการออม

นิยามการออม การออมส่วนบุคคลในทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง รายได้ที่ยังไม่ได้จ่ายไปเพื่อการอุปโภค บริโภค หรือก็คือ ส่วนต่างระหว่างรายได้ (Current income) กับรายจ่าย (Current expense) ซึ่งเป็นการพิจารณาในเชิงพลวัต

ความหมายการออม เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทางเศรษฐศาสตร์แบ่งการออมของประเทศ ออกเป็นการออมภาครัฐและการออมภาคเอกชน โดยที่การออมภาคเอกชนยังแบ่งออกเป็น การออม ภาคธุรกิจและการออมภาคครัวเรือน (กรรณิการ์ เอกเผ่าพันธุ์. 2548: 42) การออมของประชาชน ทั่วไปจัดเป็นการออม ภาคครัวเรือนในทางเศรษฐศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายของคำว่าออม หมายถึง เก็บหอมรอมริบ เช่น ออมทรัพย์ ออมสิน นอกจากนี้ยังหมายถึง ถนอม, สงวน เช่น ออมแรง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542: 1344)คำว่า เก็บหอมรอมริบ นี้ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า เก็บรวบรวมไว้ทีละเล็ก ทีละน้อย ส่วนคำว่า ถนอม มีความหมายถึง คอยระมัดระวังประคับประคองไว้ให้ดี, ใช้อย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เสียหรือหมดเร็ว, เก็บไว้อย่างดี สำหรับคำว่า สงวน หมายถึง ถนอมรักษาไว้, หวงแหนไว้

นอกจากการให้ความหมายคำว่า การออมเป็นการทั่วไปดังเช่นที่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 นำเสนอไว้ข้างต้นแล้ว ยังได้มีการให้ความหมายของการออมในทางเศรษฐศาสตร์ดังที่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ดังนี้

ปรารณา หลีกภัย (2551: 323) ให้ความหมายของการออม หมายถึง การเก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน โดยมีวิธีการสะสมเป็นเงินฝากธนาคารและบริษัทเงินทุนซึ่งการออมจะมีความเสี่ยงต่ำมีสภาพคล่องสูง และมีผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย

รสนันท์ ณ นคร (2550: 37) ให้ความหมาย พฤติกรรมการออมเงินของนักเรียน หมายถึงการที่นักเรียนรู้จักวางแผนใช้จ่ายเงิน ใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด เหมาะสมกับรายรับและมีการเก็บออม ยับยั้งความต้องการของตนอันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอเหมาะพอควร รู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย นำเงินที่เหลือจากค่าขนมมาฝากเก็บไว้กับผู้ปกครองหรือธนาคารด้วยตนเอง และมีวินัยในตนเองในเรื่องการเก็บออมเงิน

วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และวลัยภรณ์ อุตตะนันท์ (ธาดา อารงอนันต์สกุล. 2548: 5; อ้างอิงจาก วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และวลัยภรณ์ อุตตะนันท์. 2530: 33) ให้ความหมายของ การออมว่าเป็นรายได้ส่วนที่สามารถใช้จ่ายได้จริง แต่ไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อการบริโภคโดยปัจจุบัน

จากความหมายการออม และพฤติกรรมการออมข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า การออมในทางวิชาการ หมายถึง การเก็บเงินรายได้ไว้ โดยไม่ได้นำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ซึ่งคือการซื้อสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ การเก็บเงินรายได้ไว้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้จ่ายในอนาคต พฤติกรรมที่แสดงถึงการออมคือการเก็บหอมรอมริบ หรือ “ก้น” เงินรายได้ หรือ นำไปใช้อย่างระมัดระวัง

การออมส่วนบุคคลในทางบัญชี หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ (Net worth) ของบุคคลในรอบบัญชีแต่ละรอบ โดยไม่รวมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการตีราคา (Revaluation) ของสินทรัพย์และหนี้สินที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นการพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงในเชิงสถิติ (Stock concept) การออมภาคครัวเรือน ตามคำจำกัดความของกองบัญชีประชาชาติคือรายได้พึงใช้จ่ายของ ครัวเรือน (Disposable income) หักด้วย รายจ่ายของครัวเรือน (Personal outlay) โดย ภาคครัวเรือน จะครอบคลุมถึงครัวเรือนตามปกติเอกชนที่มีได้แสวงหากำไรกิจการที่มีโชตินิติบุคคล ซึ่งได้แก่ผู้ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และผู้ประกอบการอาชีพอิสระต่างๆ ส่วนรายได้พึงค่าใช้จ่ายคือรายได้รวม ของครัวเรือน หักด้วยภาษีเงินได้และค่าธรรมเนียม และรายจ่ายของครัวเรือน ประกอบด้วย รายจ่าย เพื่อการอุปโภคบริโภครายจ่าย ดอกเบี้ยและรายจ่ายโอนไปยังต่างประเทศ

โดยสรุปการออม หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง (Incomes – Expenses = Saving) อาจกล่าวได้ง่ายๆว่า เป็นเงินรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายแล้วนำมาเก็บสะสมที่ละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

การคิดเชิงบัญชี (Mental accounting) นี้ได้รับการนำเสนอครั้งแรกโดยทาลเลอร์ (Thaler. 1980: 48) ได้อธิบายถึงกระบวนการทางความคิดเกี่ยวกับผลกระทบของต้นทุนจมที่มีต่อการตัดสินใจ (sunk cost effect) ที่ได้รับการกล่าวถึงในทฤษฎีจิตภาพว่า มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งกระบวนการคิดเชิงบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนจมเกิดขึ้นดังนี้ จิตของคนที่ทำการรับรู้ต้นทุนจม ด้วยการบันทึกเช่นเดียวกับการบันทึกการค้ำที่เกิดขึ้นในธุรกิจ แต่ทว่าจะเป็นการบันทึกความพอใจ (pleasure) หรือความเจ็บปวด (pain) อันเนื่องมาจากการใช้จ่ายแทนที่จะเป็นการบันทึกการค้ำ และการบันทึกรับรู้นี้จะเข้าไปในลักษณะเดียวกันกับการรับรู้ผลได้ (gain) หรือ ผลเสีย (loss) ในทฤษฎีจิตภาพ จึงทำให้ต้นทุนจมมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจ ทั้ง ๆ ที่แนวทางการวิเคราะห์ต้นทุนจมแบบเดิมนั้นจะแสดงไว้ว่า ต้นทุนจมไม่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจเนื่องจากต้นทุนจมเป็นสิ่ง

ที่เกิดขึ้นแล้วและแก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังนั้น บุคคลผู้มีเหตุผลในทางเศรษฐศาสตร์จึงไม่ควรนำต้นทุนจมมาประกอบกับการตัดสินใจใด ๆ

การพัฒนาของการคิดเชิงบัญชี

หลังจากที่การคิดเชิงบัญชี (Mental accounting) นี้ได้ถูกนำเสนอในครั้งแรกแล้วก็มีการนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงสองสามทศวรรษที่ผ่านมา (Thaler. 1985; Bonini; & Rumiati. 1996; Davies; Easaw; & Ghoshray. 2009; Duxbury; et al. 2005; Heath; & Soll. 1996; Hirst; Joyce; & Schadewald. 1994; Ranyard; et al. 2006; Shefrin; & Thaler. 1988) ซึ่งทาเลอร์ได้สรุปที่มาและส่วนประกอบของการคิดเชิงบัญชีไว้ดังนี้ (Thaler. 1999)

จุดเริ่มต้นการศึกษาเกี่ยวกับการคิดเชิงบัญชีอย่างจริงจังนั้น มาจากความปรารถนาที่จะเข้าใจกระบวนการตัดสินใจของบุคคลแต่ละคนหรือครัวเรือนใดครัวเรือนหนึ่งภายใต้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง เช่น ทำไมคนจึงตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ หรือ คนจะออมเงินไว้เท่าไร หรือเมื่อไรควรจะซื้อหรือเมื่อไรควรจะเช่าซื้อ และผลจากการตัดสินใจที่มีเงินเข้ามาเกี่ยวข้องถูกประเมินและจดจำไว้อย่างไร ในการค้นหาคำตอบในตอนแรก ทาเลอร์ใช้สมมติฐานขั้นพื้นฐานว่า มนุษย์รับรู้ผลลัพธ์ในรูปแบบของการวิเคราะห์คุณค่า (value function) ที่อธิบายโดยทฤษฎีจิตภาพของคาร์ทน์แมนและทเวิร์สกี การวิเคราะห์คุณค่านั้นถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงการรับรู้ความพอใจของมนุษย์ (human perceived pleasure machine)

การวิเคราะห์คุณค่า มีบทบาทต่อการคิดเชิงบัญชีด้านการอธิบายว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะถูกรับรู้และแปลความอย่างไรในระหว่างทำการตัดสินใจ เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องนี้ควรต้องมาทำความเข้าใจกับศัพท์บางคำก่อน “บัญชีคิดในใจ” (mental account) ซึ่งทเวิร์สกีและคาร์ทน์แมน (Thaler. 1999: 185-186; citing Tversky; & Kahneman. 1981. *The Framing of Decisions and the Rationality of Choice*. pp. 456) ให้ความหมายไว้ว่า บัญชีคิดในใจเป็นกรอบของผลลัพธ์ที่ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ชุดส่วนประกอบพื้นฐานของผลลัพธ์ที่ถูกนำมาประเมินร่วมกันและรูปแบบการประกอบส่วนประกอบนั้นขึ้นมา และ 2) สิ่งที่ใช้อ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ ซึ่งมักจะมีความเป็นกลาง (neutral) หรือเป็นปกติ (normal) ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้ฐานะเดิม (status quo) เป็นสิ่งอ้างอิง ตามความหมายนี้ บัญชีคิดในใจจึงเป็นเพียงกรอบที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์เท่านั้น

จากผลการศึกษาดังกล่าว คาร์ทน์แมนและทเวิร์สกี (Kahneman; & Tversky. 1984: 347) จึงได้เสนอแนวทางที่ผลลัพธ์จะถูกประเมินและจัดกลุ่มว่า มีอยู่ 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ใช้บัญชีแบบเจาะประเด็น จากแนวคิด “บัญชีคิดในใจ” (mental accounts) ที่คาร์ทน์แมนและทเวิร์สกีได้ให้ไว้ข้างต้น ก็เป็นเพียงกรอบของผลลัพธ์ซึ่งเป็นขั้นตอนการบันทึกรายการที่เป็นส่วนต้นของกระบวนการคิดเชิงบัญชีเท่านั้น โดยที่ทาเลอร์ได้นำมาศึกษาอย่างละเอียดและขยายขอบเขตให้กว้าง ขวางขึ้น

จนกระทั่งเสนอเป็น “การคิดเชิงบัญชี” (mental accounting) โดยให้ความหมายว่า “เป็นกระบวนการรู้คิดที่บุคคลและครัวเรือนนำมาใช้เพื่อการจัดการ การประเมินค่า และการติดตามผลเพื่อตรวจสอบกิจกรรมทางการเงิน” ซึ่งเป็นความหมายที่กว้างกว่าบัญชีคิดในใจ

ส่วนประกอบของการคิดเชิงบัญชี

ทาเลอร์สรุปไว้ว่า การคิดเชิงบัญชีมีส่วนประกอบอยู่ 3 ส่วน (Thaler. 1999) ได้แก่

1) การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี (Mental accounting decision making) เป็นการประเมินผลลัพธ์ของสถานการณ์ต่าง ๆ และ แนวทางการตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์รวมถึงการจดจำการประเมินผลลัพธ์และแนวทางการตัดสินใจมาเป็นประสบการณ์เพื่อใช้ในการตัดสินใจในภายหน้า กล่าวคือ บุคคลได้นำเอาการคิดเชิงบัญชีมาประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลายประการ นับตั้งแต่การตัดสินใจที่จะซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งเป็นการซื้อเพื่อแลกเปลี่ยนกับอรรถประโยชน์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยน (transaction utility) กล่าวคือ ตามแนวทางการวิเคราะห์ของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก การวิเคราะห์ว่าจะซื้อสินค้าหรือไม่ ทำได้โดยการเปรียบเทียบอรรถประโยชน์ (utility) ของสินค้านั้น กับ ราคา (price) ของสินค้าเพื่อให้เกิดส่วนเกินของผู้บริโภค เรียกว่า อรรถประโยชน์จากการครอบครองสินค้า (acquisition utility) แต่ ทาเลอร์กลับเห็นว่า ผู้บริโภคนั้นซื้อสินค้าเพื่อให้ได้อรรถประโยชน์จากการแลกเปลี่ยน ซึ่งหมายถึง ส่วนต่างระหว่างราคาที่ต้องจ่ายกับ “ราคาอ้างอิง” (ราคาที่ผู้บริโภคคาดว่าจะต้องจ่ายสำหรับสินค้าชนิดนั้น) มีความสุขที่ได้รับเงินจากการขายหุ้นออกจากความรู้สึกเสียดายจากการเสียภาษีอีกด้วย

2) บัญชีคิดในใจ ซึ่งเป็นระบบการคิดที่นำมาใช้โดยการจัดแบ่งประเภทกระแสเงินหรือการจัดทำงบประมาณ (Budgeting) เป็นการจัดสรรเงินที่ได้รับมาและใช้จ่ายไปออกเป็นหมวดหมู่ ทั้งนี้การจัดสรรเงินเพื่อการใช้จ่ายอาจมีการสร้างข้อจำกัด ที่เป็นข้อจำกัดภายนอก (external rules) ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่มีบุคคลอื่นหรือองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างข้อจำกัด หรือ เป็นข้อจำกัดภายใน (internal rules) ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่บุคคลสร้างขึ้นเองก็ได้ โดยการนำบัญชีคิดในใจมาจัดแบ่งประเภทเงินรับเข้าหรือเงินจ่ายออกด้วยการจัดทำงบประมาณ (Budgeting) นอกจากการนำการคิดเชิงบัญชีมาใช้ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการซื้อขายแลกเปลี่ยนแล้ว การคิดเชิงบัญชี ยังถูกนำมาใช้เพื่อจัดการกับปัญหากิจกรรมทางเศรษฐกิจประจำวันของมนุษย์ด้วยการจัดแบ่งประเภทเงินรับเข้าหรือเงินจ่ายออก (categorization or labeling) เงินที่เกี่ยวข้องและถูกนำมาจัดแบ่งประเภทนั้นมีอยู่ 3 ประเภท คือ 1) ค่าใช้จ่ายจะถูกแบ่งสรรออกเป็นกลุ่ม ๆ เช่น ค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย หรืออื่น ๆ 2) ทรัพย์สินสมบัติจะถูกแบ่งเป็นบัญชีประเภทต่าง ๆ เช่น บัญชีใช้จ่ายรายวัน บัญชีใช้จ่ายในอนาคต บัญชีเผื่อฉุกเฉิน เป็นต้น

3) ความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (choice bracketing and dynamic mental accounting) เป็นส่วนประกอบที่ชี้ให้เห็นถึงความไม่คงเส้นคงวาของการ

วิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลต่อตัวเลือก ซึ่งเกิดจากการนำการคิดเชิงบัญชีไปใช้อย่างยืดหยุ่น ความคิดต่อขอบเขตของปัญหานี้มีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) การพิจารณาปัญหานั้นในลักษณะที่เป็นปัญหาเดียวหรือปัญหาหลาย ๆ ปัญหา 2) กรอบเวลาในการประเมินผลปัญหา 3) ผลของการตัดสินใจที่แตกต่างกันเมื่อเปลี่ยนจำนวนครั้งในการตอบปัญหานั้น ซึ่งองค์ประกอบ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันเชิงความคิดด้านเศรษฐกิจของบุคคลได้อย่างชัดเจน

ความคิดต่อขอบเขตของปัญหาองค์ประกอบแรก คือ การที่มนุษย์จะพิจารณาปัญหาที่ต้องตัดสินใจในลักษณะปัญหาหรรวมกลุ่มมากกว่าที่จะพิจารณาเป็นปัญหาเดี่ยวๆที่ไม่เกี่ยวข้องกัน นอกจากการปรับเปลี่ยนขอบเขตของปัญหาแล้ว บุคคลยังพึงพอใจกับการปรับเปลี่ยนช่วงการคำนวณผลได้และผลเสียเพื่อการตัดสินใจอีกด้วย ทาเลอร์เสนอว่า บุคคลที่มีลักษณะหลีกเลี่ยงความสูญเสียนั้นจะพร้อมที่จะเผชิญความเสี่ยงมากขึ้น ถ้าได้นำเอาผลของเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงหลาย ๆ เหตุการณ์มารวมกันมากกว่าการพิจารณาผลของเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงนั้นเป็นครั้ง ๆ ไป การจำกัดขอบเขตปัญหานี้ นอกจากจะทำให้ความต้องการเผชิญความเสี่ยงของบุคคลลดลงแล้ว ยังทำให้การตัดสินใจของบุคคลบิดเบือนไปจากสิ่งที่ควรจะเป็นอีกด้วย

3.1) รายได้จะถูกแบ่งออกเป็นชนิดต่างๆ เช่น รายได้ปกติ รายได้พิเศษ เป็นต้น 3) ความคิดต่อขอบเขตของปัญหา และ การใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่นเพื่อการประเมินผลการตัดสินใจ (Choice bracketing and dynamic mental accounting) เป็นการสร้างกรอบความคิดมุมมองที่มีต่อปัญหาที่ต้องการการตัดสินใจในแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้ตัดสินใจอาจจะปรับเปลี่ยนกรอบความคิดต่อปัญหาใด ๆ ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และ ส่งผลกระทบต่อผลการตัดสินใจของบุคคลนั้น การวิเคราะห์พฤติกรรมการตัดสินใจใด ๆ โดยนำการคิดเชิงบัญชีไปใช้ในการอธิบายนี้ไม่จำเป็นต้องนำส่วนประกอบทั้งสามส่วนไปใช้ในการวิเคราะห์พร้อมกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ที่บุคคลกำลังต้องการวิเคราะห์ว่าจะต้องนำส่วนประกอบใดไปใช้ เช่น ในกรณีของสมมติฐานวัฏจักรชีวิตเชิงพฤติกรรมที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 2 ของบทนี้ก็นำเพียงส่วนประกอบที่ 2 ไปใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจทำพฤติกรรมของบุคคล แต่อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะทำความเข้าใจต่อการคิดเชิงบัญชีจึงจะทำการศึกษาส่วนประกอบทุกส่วนของการคิดเชิงบัญชี โดยผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่า จะช่วยทำให้เข้าใจการคิดเชิงบัญชีของคนไทยได้ดีกว่าการศึกษาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง และคาดว่า จะยังประโยชน์ต่อการศึกษพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางในอนาคต

จากส่วนประกอบของการคิดเชิงบัญชีทั้งสามที่กล่าวไปแล้วนั้น มีผู้นำการคิดเชิงบัญชีมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับเงินในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้ รวมถึงพฤติกรรมทางบริโภคนิยมและการออมที่ได้รับความสนใจในการนำไปศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อการทำพฤติกรรมดังกล่าวของบุคคลในลักษณะต่าง ๆ และเป็นการศึกษาด้วยข้อมูลการออมจากหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ในยุโรป ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ เบลารุส อิตาลี สหราชอาณาจักร

รวมถึงในเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และพบว่าการศึกษาเชิงบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคและการออมในหลายแง่มุม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การศึกษาเชิงบัญชีน่าจะมีความสำคัญต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของคนไทยดังเช่นที่มีการศึกษาในประเทศต่าง ๆ มาแล้ว

ระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) ที่มีต่อรายได้

ในการทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระดับผลกระทบของโรคโควิดที่มีต่อรายได้นั้นผู้วิจัยนำทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้ถาวร (The Permanent-Income Theory of Consumption) มาใช้เนื่องจากทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับ 3 ประเด็น ซึ่งมีผลต่อการออม ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงรายได้ปัจจุบันเป็นการชั่วคราว (Temporary Current Shocks) 2) การเปลี่ยนแปลงรายได้เป็นการถาวร (Permanent Shocks) และ 3) การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงรายได้ในอนาคต (Anticipated Future Shocks) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้ถาวรเริ่มต้นพัฒนาโดยมิลตัน ฟรีดแมน ในทศวรรษที่ 1960 (Sachs; & Larrain. 1992: 95-96; Deaton. 2005: 1) ข้อสมมติฐานที่สำคัญของทฤษฎีนี้คือ หน่วยครัวเรือนจะรักษาระดับการบริโภคให้มีความคงเส้นคงวาแม้ว่าเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป จากการศึกษาฟรีดแมนพบว่า หน่วยครัวเรือนจะตัดสินใจเกี่ยวกับระดับการบริโภค โดยใช้รายได้เฉลี่ยในระยะยาวเป็นฐานมากกว่าที่จะใช้รายได้ในปัจจุบัน ดังนั้น ถ้าเมื่อใดที่หน่วยครัวเรือนเห็นว่า รายได้ในปัจจุบันสูงกว่ารายได้เฉลี่ยในระยะยาว เมื่อนั้นหน่วยครัวเรือนจะเกิดการออม แต่ถ้าเมื่อใดที่หน่วยครัวเรือนเห็นว่า รายได้ในปัจจุบันต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยในระยะยาว หน่วยครัวเรือนมีแนวโน้มที่จะกู้ยืม เพื่อเป็นการนำเงินในอนาคตมาใช้ก่อน ด้วยเหตุนี้ หน่วยครัวเรือนจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวโดยใช้การคาดการณ์ (Expectation) เป็นสำคัญ เพราะหน่วยครัวเรือนจะต้องคาดการณ์รายได้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจบริโภคในปัจจุบัน ทั้งนี้ รูปแบบการคาดการณ์ที่นำมาใช้ในการตัดสินใจบริโภคจะเป็นการคาดการณ์แบบมีเหตุมีผล (Rational Expectation) เพราะการคาดการณ์แบบมีเหตุมีผลนั้นใช้ฐานแนวคิดที่ว่า หน่วยครัวเรือนจะนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจแบบความคิดรวบยอดที่มีรายละเอียดประกอบ (Detailed Conceptual Model of the Economy) มาเป็นส่วนประกอบของการคาดการณ์

ตามทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้ถาวร จำแนกการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของรายได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การเปลี่ยนแปลงรายได้ปัจจุบันเป็นการชั่วคราว (Temporary Current Shocks) 2) การเปลี่ยนแปลงรายได้เป็นการถาวร (Permanent Shocks) และ 3) การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงรายได้ในอนาคต (Anticipated Future Shocks) ซึ่งการคาดการณ์แต่ละประเภทจะมีผลกระทบต่อการออมต่าง ๆ กันดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงรายได้ปัจจุบันเป็นการชั่วคราว (Temporary Current Shocks) เป็นเหตุการณ์ที่หน่วยครัวเรือนเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ปัจจุบัน แต่หน่วยครัวเรือนคาดว่าจะการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นกับรายได้ในปัจจุบันเท่านั้น ไม่กระทบต่อรายได้ในอนาคต ดังนั้นจากฐานความคิดที่ว่า หน่วยครัวเรือนจะรักษาระดับการบริโภคให้คงเส้นคงวาอยู่เสมอ ถ้าหากหน่วยครัวเรือนเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปัจจุบันเป็น ภาวะการลดลงของรายได้หน่วยครัวเรือนจะต้องทำการกู้ยืมเพื่อนำมาใช้จ่ายในปัจจุบัน (ซึ่งเป็นการนำเงินในอนาคตมาใช้ก่อน) และจะนำเงินรายได้ในอนาคตที่คาดว่าจะไม่เปลี่ยนแปลงมาชดใช้เงินที่กู้ยืมมาในภายหลัง แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปัจจุบันเป็น ภาวะการเพิ่มขึ้นของรายได้ หน่วยครัวเรือนจะทำการออมรายได้ส่วนเกินในปัจจุบัน เพราะคาดว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้นเพียงชั่วคราวจึงไม่ควรนำไปใช้จ่ายใช้สอย แต่ควรเก็บออมไว้

2) การเปลี่ยนแปลงรายได้เป็นการถาวร (Permanent Shocks) เป็นเหตุการณ์ที่หน่วยครัวเรือนเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ทั้งในปัจจุบัน และคาดว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย โดยที่การเปลี่ยนแปลงของรายได้ทั้งสองคาบเวลาจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปัจจุบันเป็นไปในทางที่ลดลง หน่วยครัวเรือนก็คาดการณ์ว่ารายได้ในอนาคตก็จะลดลงเช่นเดียวกัน ในทางกลับกัน ถ้าการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในปัจจุบันเป็นไปในทางที่เพิ่มขึ้น หน่วยครัวเรือนก็คาดการณ์ว่ารายได้ในอนาคตก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ในสภาวะการณดังกล่าว หน่วยครัวเรือนจะปรับระดับการบริโภคให้สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของรายได้นั้น กล่าวคือ ถ้ารายได้ทั้งสองคาบเวลามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น

หน่วยครัวเรือนจะบริโภคเพิ่มขึ้น แต่ถ้ารายได้ทั้งสองคาบเวลามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ลดลง หน่วยครัวเรือนจะบริโภคลดลงด้วย ดังนั้น ในกรณีนี้ การออมของหน่วยครัวเรือนจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้น้อยมาก ไม่ว่าจะรายได้จะมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใดก็ตาม

3) การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงรายได้ในอนาคต (Anticipated Future Shocks) เป็นเหตุการณ์ที่หน่วยครัวเรือนคาดว่า รายได้ในอนาคตจะเปลี่ยนแปลง โดยที่รายได้ในปัจจุบันยังคงเป็นปกติ (ไม่เปลี่ยนแปลง) ถ้าหน่วยครัวเรือนคาดว่า รายได้ในอนาคตจะลดลง หน่วยครัวเรือนจะปรับลดการบริโภคในปัจจุบันลง เพื่อให้มีรายได้ปัจจุบันเหลือเป็นเงินออมสำหรับการใช้จ่ายในอนาคตที่จะมีรายได้ลดลง ในกรณีนี้เงินออมจะเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าหน่วยครัวเรือนคาดว่า รายได้ในอนาคตจะเพิ่มขึ้น หน่วยครัวเรือนจะปรับเพิ่มการบริโภคขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ดังนั้น เงินออมในปัจจุบันจะลดลง

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการบริโภคนั้น เคนส์ (Keynes) ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคไว้ดังนี้

$$C = a + cY$$

โดยที่ C แทน การบริโภค และ Y แทน รายได้ จากสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างการบริโภคกับรายได้ดังกล่าว ซึ่งให้เห็นว่า การบริโภคมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสัดส่วนกับรายได้ จากสมการดังกล่าวคือ ค่าสัมประสิทธิ์ c ซึ่งค่า c นี้เรียกว่า ค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal propensity to consume; MPC) ซึ่งค่านี้จะมีค่าเป็นบวกและมีค่าน้อยกว่า 1 หมายความว่า เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ภายใต้ข้อสมมติว่า ปัจจัยอื่นคงที่) ประชาชนมีความโน้มเอียงที่ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ฉะนั้น ระบบเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออมสูงขึ้น นอกจากนี้ MPC ในช่วงระยะเวลาสั้นมักจะมีค่าน้อยกว่าในระยะยาว เนื่องจาก ในระยะสั้นการปรับตัวในการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคของบุคคลต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้นั้นจะทำได้ไม่สมบูรณ์ ถ้ารายได้เพิ่มก็ไม่อาจบริโภคเพิ่มได้มากนัก หรือถ้ารายได้ลดลง การบริโภคก็ไม่ลดลงมากนัก ส่วนในระยะยาว การปรับตัวของการบริโภคเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ MPC จึงมีค่าสูงแต่อย่างไรก็ตาม รายได้ที่นำมาพิจารณานั้นยังคงหมายถึงรายได้เฉลี่ยระยะยาว (Permanent income) ไม่ใช่รายได้ในปัจจุบัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทยพบว่า มีงานวิจัยที่ได้ศึกษาในหัวข้อที่ใกล้เคียงกันดังนี้

ปรารณา เหล่าคนดี 2558 ศึกษาพฤติกรรมการออมของคนวัยทำงานกรณีศึกษา : พนักงานบริษัทฟู้ดโปรดัก (สยาม) จากัด และพนักงานบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จำกัด โดยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 300 ตัวอย่างจากพนักงานบริษัทฟู้ดโปรดัก (สยาม) จากัด และพนักงานบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จากัด และนำมาวิเคราะห์ผลการศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และเพศสภาพ ล้วนส่งผลทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องทางการเงิน (Financial Literacy) ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการออมของคนวัยทำงาน โดยใช้แบบจำลองถดถอยหลายตัวแปร (Multiple Regression Model) พบว่า ณ ระดับรายได้ต่ำ กลุ่มวัยทำงานจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคมมากกว่าระดับรายได้ ซึ่งส่งผลทำให้ระดับการออมของคน

กลุ่มนี้มีค่าเป็นลบ(Dissaving) และเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ โดยเฉลี่ยแล้วหากบุคคลนั้นมีรายได้เพิ่มขึ้นทุกๆ 1,000 บาทต่อเดือน ระดับการออมจะเพิ่มขึ้น 575.05 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ เมื่อทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมระหว่างผู้ที่ทำงานในบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับการออมและการลงทุนและผู้ที่ทำงานในบริษัททั่วไป พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มคนในบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับการออมและการลงทุนจะมีระดับการออมติดลบ (Dissaving) ต่ำกว่าพนักงานบริษัททั่วไป 2,664.16 บาทต่อเดือน และเมื่อพิจารณาปัจจัยเรื่องระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีระดับเงินออมติดลบ (Dissaving) มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีโดยเฉลี่ย 1,429.83 บาทต่อเดือน เนื่องจากคนกลุ่มนี้อยู่ในช่วงเริ่มต้นชีวิตการทำงานและสร้าง ฐานะ อย่างไรก็ตาม เมื่อระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นกว่าระดับปริญญาตรี ระดับการออมติดลบ(Dissaving) จะลดลงโดยเฉลี่ย 2,447.23 บาทต่อเดือน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการบริโภคแบบวงจรชีวิต (Life Cycle Theory of Consumption)

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ของประชาชนชาวไทย และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของประชาชนชาวไทย เปรียบเทียบการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมของคนไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างคนไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน โดยคำนวณตาม Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- n ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N คือจำนวนประชากร
e คือค่าความคลาดเคลื่อน 5% (0.05)

$$n = \frac{1,061,753}{1 + (1,061,753) (.0025)}$$

$$n = 399.9 \text{ หรือ } 400$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยคำถามในแบบสอบถาม เพื่อใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ผู้ตอบแบบสอบถาม

สำหรับแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามลิเคิร์ตสเกล (Likert's Scale) (อ้างถึงใน จตุพร เลิศล้ำ, ออนไลน์, 2551) โดยระดับในแต่ละข้อคำถาม มี 5 ระดับ ดังนี้

คำตอบ	เกณฑ์การให้คะแนน
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด	5
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก	4
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง	3
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย	2
ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด	1

วิเคราะห์ระดับการกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม 5 ระดับ โดยพิจารณาจากช่วงคะแนนแต่ละระดับจากค่าอันตรภาคชั้นโดยมีสูตรคำนวณ ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

$$I = \frac{R}{K}$$

เมื่อ

$$I = \text{ความกว้างของชั้น}$$

$$R = \text{ค่าพิสัย (ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)}$$

$$K = \text{จำนวนชั้น}$$

แทนค่าตามสูตร

$$I = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

เมื่อทราบค่าคะแนนในสูตรจะได้เกณฑ์เพื่อนำมากำหนดช่วงคะแนนจากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ และการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 -5.00	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 -4.20	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.61 -3.40	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 -2.60	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 -1.80	ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการสร้างตามลำดับได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากตำราเอกสารบทความทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัย ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้มา นำมาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทดสอบความเที่ยงตรงซึ่งเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
4. หลังจากปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้วจึงนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of Concordance: IOC) โดยใช้สูตรดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2556, น. 141-142)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยที่

$\sum R$ แทนคะแนนรวมที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีเกณฑ์สำหรับการให้คะแนนเพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับดังนี้

- +1 หมายถึงแน่ใจว่าแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงกับเนื้อหา
- 0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงกับเนื้อหา
- 1 หมายถึงแบบสอบถามไม่ตรงตามวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา

การแปรความหมายของค่า IOC สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ถ้าได้ค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไปแสดงว่าคำถามข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา

ถ้าได้ค่า IOC น้อยกว่า 0.5 หรือมีค่าติดลบ แสดงว่าคำถามข้อนั้นไม่มีความตรง

5. นำแบบสอบถามมาดำเนินการทดสอบ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability Analysis)
7. ปรับปรุงรูปแบบสอบถามอีกครั้งแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม
8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันเป็นข้อมูลสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

ด้าน	ค่าความเชื่อมั่น
ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้	0.840
การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	0.775
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.779

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยการสร้างแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีผลต่อระดับการออมของคนไทย สำหรับแบบสอบถามได้มีการจัดทำในรูปแบบเอกสารให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ต และการทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้มากที่สุด

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและวิธีทางสถิติที่ใช้

หลังจากที่ทำการจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) และทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติ t-test, F-test และค่าความสัมพันธ์ (r) โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ และสรุปผล โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีผลต่อการออมของประชาชนคนไทย จากสถานการณ์การเกิดโรคระบาด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย” โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานเพื่อที่จะตอบคำถามในการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ สามารถสรุปการรวบรวมข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 284 ชุด สามารถเก็บข้อมูลได้ 284 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งจะนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ผู้ตอบแบบสอบถาม
สัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Descriptive Analysis	แทน	วิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา
r	แทน	ค่าความสัมพันธ์
*	แทน	ระดับนัยสำคัญ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (n)	ร้อยละ
ชาย	98	24.5
หญิง	298	74.5
LGBQ	4	1.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และเป็นเพศ LGBQ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตาราง 3 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน(n)	ร้อยละ
25 ปี ลงมา	213	53.3
26-35 ปี	106	26.5
36 ปีขึ้นไป	81	20.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุ 25 ปีลงมา จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา 26-35 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และ 36 ปีขึ้นไป จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3

ตาราง 4 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน(น)	ร้อยละ
ระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่า	45	11.3
ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า	116	29.0
ระดับปริญญาตรี	203	50.7
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	36	9.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 รองลงมาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 ระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่า 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0

ตาราง 5 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(น)	ร้อยละ
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	44	11.0
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน	160	40.0
นักเรียน/ นักศึกษา	123	30.8
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	73	18.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพเป็นพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาเป็นนักเรียน/ นักศึกษาจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 อาชีพอื่น ๆ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน(น)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	117	29.3
10,001-20,000 บาท	198	49.5
20,001-30,000 บาท	46	11.5
30,001 ขึ้นไป	39	9.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 รายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 และรายได้ 30,001 ขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้

โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
รายได้ในปัจจุบันจะลดลงชั่วคราวจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)	3.58	1.09	มาก
รายได้ในปัจจุบันจะลดลงถาวรจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)	3.33	1.05	ปานกลาง
ในอนาคตรายได้จะลดลงจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)	3.56	1.00	มาก
รวม	3.49	.91	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้โดยรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือรายได้ในปัจจุบันจะลดลงชั่วคราวจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) (ค่าเฉลี่ย = 3.58) รองลงมาในอนาคตรายได้จะลดลงจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) (ค่าเฉลี่ย = 3.56) มีระดับความสำคัญมาก มีระดับความสำคัญ ปานกลางและรายได้ในปัจจุบันจะลดลงถาวรจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) (ค่าเฉลี่ย = 3.33) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี

โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
<u>การใช้รถประโชยน์จากการแลกเปลี่ยน</u> ยินดีที่จะจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าปกติในสถานที่เฉพาะ เช่น ห้างสรรพสินค้า	2.41	1.07	น้อย
<u>การเปิดและปิดบัญชี</u> ซื้อสินทรัพย์มาในราคา 20,000 บาท จะไม่ขายสินทรัพย์ในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุน ถึงแม้จะเป็นช่วงที่ยากลำบาก เช่น สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)	3.14	1.10	ปานกลาง
<u>ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า</u> เมื่อเดือนที่แล้วซื้อเสื้อผ้าในราคาที่แพง แต่ปัจจุบันใส่เสื้อผ้าไม่ได้แล้ว เพราะน้ำหนักขึ้นแต่ก็ยังจะเก็บเสื้อผ้าไว้เพราะยังใช้ไม่คุ้มค่า	3.16	1.19	ปานกลาง
<u>การแยกส่วนการรับและการจ่าย</u> ซื้อสินค้าบางอย่าง ถ้ามีโอกาสให้เลือกจ่ายเงินสดกับบัตรเครดิต ฉันจะเลือกใช้เงินสด	3.65	1.12	มาก
รวม	3.09	.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการแยกส่วนการรับและการจ่ายซื้อสินค้าบางอย่าง ถ้ามีโอกาสให้เลือกจ่ายเงินสดกับบัตรเครดิต จะเลือกใช้เงินสด (ค่าเฉลี่ย = 3.65) มีระดับความคิดเห็นมาก รองลงมา ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าเมื่อเดือนที่แล้วซื้อเสื้อผ้าในราคาแพง แต่ปัจจุบันใส่เสื้อผ้าไม่ได้แล้ว เพราะน้ำหนักขึ้นแต่ก็ยังจะเก็บเสื้อผ้าไว้เพราะยังใช้ไม่คุ้มค่า (ค่าเฉลี่ย = 3.16) การเปิดและปิดบัญชีซื้อสินทรัพย์มาในราคา 20,000 บาท จะไม่ขายสินทรัพย์ในราคาที่ต่ำกว่า

ต้นทุน ถึงแม้จะเป็นช่วงที่ยากลำบาก เช่น สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) (ค่าเฉลี่ย = 3.14) มีระดับความคิดเห็นปานกลางเท่ากัน และการใช้บรรทัดประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนยินดีที่จะจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าปกติในสถานที่เฉพาะ เช่น ห้างสรรพสินค้า (ค่าเฉลี่ย = 2.41) มีระดับความคิดเห็นน้อย ตามลำดับ

บัญชีคิดในใจ

โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลบัญชีคิดในใจ (งบประมาณ)

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ค่าใช้จ่าย ถ้าไปพักผ่อนต่างจังหวัดจะเลือกโรงแรมระดับ 5 ดาว เท่านั้น ถึงแม้ว่ารายได้ของครอบครัวจะไม่เพียงพอ	2.23	1.19	น้อย
ทรัพย์สินสมบัติ ให้ความสำคัญกับการแบ่งบัญชีค่าใช้จ่ายประจำบัญชี ค่าใช้จ่ายในอนาคต บัญชีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน	3.61	1.06	มาก
รายได้ ถ้าได้รับเงินโบนัส ส่วนใหญ่แล้วฉันจะนำไปเก็บออม	3.65	1.05	มาก
รวม	3.16	.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า บัญชีคิดในใจ (งบประมาณ) เพื่อการออม โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รายได้ ถ้าได้รับเงินโบนัส ส่วนใหญ่แล้วฉันจะนำไปเก็บออม (ค่าเฉลี่ย = 3.65) รองลงมา ทรัพย์สินสมบัติ ให้ความสำคัญกับการแบ่งบัญชีค่าใช้จ่ายประจำบัญชี ค่าใช้จ่ายในอนาคต บัญชีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน (ค่าเฉลี่ย = 3.61) มีระดับความคิดเห็นมากเท่ากัน และ ค่าใช้จ่าย ถ้าไปพักผ่อนต่างจังหวัดจะเลือกโรงแรมระดับ 5 ดาว เท่านั้น ถึงแม้ว่ารายได้ของครอบครัวจะไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 2.23) มีระดับความคิดเห็นน้อย ตามลำดับ

ขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น

โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD) ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตการใช้การคิดเชิงบัญชี)

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
<u>ผลกระทบของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่ ที่มี การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีความเสี่ยง</u> ถึงแม้ว่าได้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ไม่ถูกรางวัล ก็ยังจะซื้อต่อไป	4.15	0.83	มาก
<u>การชี้ดวงสิ่งที่ต้องพิจารณาให้แคบและหลีกเลี่ยงความสูญเสียในระยะสั้น</u> เลือกที่จะลงทุนในตราสารหนี้รัฐบาลมากกว่าหุ้นสามัญของบริษัทมหาชน แม้ว่าในระยะยาว ผลตอบแทนจากตราสารหนี้ จะน้อยกว่าหุ้นสามัญ	2.86	1.27	ปานกลาง
รวม	2.78	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตการใช้การคิดเชิงบัญชี) โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผลกระทบของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่ ที่มี การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีความเสี่ยงถึงแม้ว่าได้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ไม่ถูกรางวัล ก็ยังจะซื้อต่อไป (ค่าเฉลี่ย = 4.15) และ การชี้ดวงสิ่งที่ต้องพิจารณาให้แคบและหลีกเลี่ยงความสูญเสียในระยะสั้นเลือกที่จะลงทุนในตราสารหนี้รัฐบาลมากกว่าหุ้นสามัญของบริษัทมหาชน แม้ว่าในระยะยาว ผลตอบแทนจากตราสารหนี้ จะน้อยกว่าหุ้นสามัญ (ค่าเฉลี่ย =2.86) มีระดับความคิดเห็นปานกลางตามลำดับ

ภาพรวมของการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในภาพรวม

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี	3.09	.77	ปานกลาง
บัญชีคิดในใจ (งบประมาณ)	3.16	.77	ปานกลาง
ข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตรการใช้การคิดเชิงบัญชี)	2.78	1.04	ปานกลาง
รวม	3.25	.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 พบว่า ข้อมูลการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี ข้อมูลบัญชีคิดในใจ (งบประมาณ) ข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตรการใช้การคิดเชิงบัญชี) โดยรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลางคือ บัญชีคิดในใจ (งบประมาณ) (ค่าเฉลี่ย = 3.16) รองลงมา การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 3.09) และข้อมูลความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตรการใช้การคิดเชิงบัญชี) (ค่าเฉลี่ย = 2.78) มีระดับความคิดเห็นปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบอายุและการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	อายุ						F	Sig
	≤ 25 ปี		26-35 ปี		≥ 36 ปี			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี	3.14	.77	2.97	.84	3.09	.67	1.11	.32
บัญชีคิดในใจ	3.26	.75	3.08	.85	3.00	.72	2.87	.05*
ความคิดต่อขอบเขตของปัญหา และใช้การคิดเชิงบัญชีอย่าง ยืดหยุ่น	2.77	1.06	2.82	1.07	2.79	.97	.06	.93
รวม	3.05	.71	2.96	.75	2.96	.59	.64	.52

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบประชากรที่มีอายุและการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมโดยรวมแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาด้านบัญชีคิดในใจ แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 13 รายเทียบคู่ของอายุกับด้านบัญชีคิดในใจ (n=284 คน)

อายุ	≤ 25 ปี	26-35 ปี	≥ 36 ปี
≤ 25 ปี	-	.116	.030*
26-35 ปี		-	.549
≥ 36 ปี			-

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายเทียบคู่ของอายุกับด้านบัญชีคิดในใจ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า ประชากรที่อายุ ≥ 36 ปี โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่

ตาราง 14 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบการศึกษาและการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

การคิดเชิงบัญชีเพื่อ การออม	ระดับการศึกษาสูงสุด								F	Sig
	ระดับ มัธยมศึกษา และต่ำกว่า		ระดับ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า		ระดับปริญญา ตรี		สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
การตัดสินใจโดยใช้การ คิดเชิงบัญชี	3.10	.78	2.94	.81	3.14	.74	3.26	.72	1.57	.19
บัญชีคิดในใจ	3.08	.96	3.13	.72	3.20	.77	3.13	.78	.26	.85
ความคิดต่อขอบเขต ของปัญหาและใช้การ คิดเชิงบัญชีอย่าง ยืดหยุ่น	2.79	1.09	2.66	.97	2.89	1.09	2.52	.89	1.42	.23
รวม	2.99	.82	2.91	.69	3.07	.711	2.97	.53	.98	.39

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.5

จากตารางที่ 14 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงสุดและการคิดเชิง
บัญชีเพื่อการออม ไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบอาชีพและการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

การคิดเชิงบัญชีเพื่อ การออม	อาชีพ								F	Sig
	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท		นักเรียน/ นักศึกษา		อื่น ๆ (โปรด ระบุ)			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
การตัดสินใจโดยใช้การ คิดเชิงบัญชี	2.73	.77	3.15	.72	3.13	.73	3.09	.89	2.55	.05*
บัญชีคิดในใจ	2.74	.85	3.14	.70	3.24	.80	3.30	.76	3.9	.00*
ความคิดต่อขอบเขต ของปัญหาและใช้การ คิดเชิงบัญชีอย่าง ยืดหยุ่น	2.53	.95	2.85	1.03	2.74	1.06	2.88	1.10	.94	.42
รวม	2.67	.70	3.05	.66	3.04	.70	3.09	.75	2.79	.04*

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบอาชีพและการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามอาชีพ การตัดสินใจ โดยใช้การคิดเชิงบัญชีและบัญชีคิดในใจ แตกต่างกัน ที่ระดับสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 16 ตารางเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัท	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ (โปรด ระบุ)
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-	.08	0.12	.04*
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท		-	.89	.65
นักเรียน/ นักศึกษา			-	.73
อื่น ๆ (โปรดระบุ)				-

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีจำแนกตามอาชีพพบว่ามีความแตกต่างกันระหว่างอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจกับอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 17 ตารางเปรียบเทียบรายคู่ของบัญชีคิดในใจจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัท	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ (โปรด ระบุ)
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-	.01*	.00*	.00*
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท		-	.34	.23
นักเรียน/ นักศึกษา			-	.67
อื่น ๆ (โปรดระบุ)				-

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของบัญชีคิดในใจจำแนกตามอาชีพพบว่าอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างจากพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท นักเรียน/ นักศึกษา และอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 18 ตารางรายเทียบคู่ของอาชีพกับการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีในภาพรวม

อาชีพ	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ลูกจ้าง บริษัท	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่น ๆ (โปรด ระบุ)
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	-	.00*	.00*	.01*
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท		-	.93	.72
นักเรียน/ นักศึกษา			-	.67
อื่น ๆ (โปรดระบุ)				-

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชีในภาพรวมจำแนกตามอาชีพพบว่าอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ แตกต่างจากพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท นักเรียน/ นักศึกษา และอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 19 ตารางเปรียบเทียบรายคู่ของการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมจำแนกตามรายได้

การคิดเชิงบัญชีเพื่อ การออม	รายได้								F	Sig
	≤10,000 บาท		10,001- 20,000 บาท		20,001-30,000 บาท		30,001 ขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
การตัดสินใจโดยใช้การ คิดเชิงบัญชี	3.14	.81	3.01	.74	3.24	.84	3.13	.62	1.02	.37
บัญชีคิดในใจ	3.26	.77	3.14	.78	3.15	.63	2.91	.88	1.47	.22
ความคิดต่อขอบเขต ของปัญหาและใช้การ คิดเชิงบัญชีอย่าง ยืดหยุ่น	2.75	1.12	2.80	1.02	3.03	.91	2.51	.98	1.17	.32
รวม	3.05	.75	2.99	.69	3.14	.64	2.85	.66	.94	.42

*หมายถึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ของการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมจำแนกตาม
รายได้ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม

ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย	การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี	บัญชีคิดในใจ	ความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น	รวม
	1.196** (.001)	.153** (.010)	.186** (.002)	2.19** (.000)

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในภาพรวม ($R = 2.19$) ในรายด้านการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี ($R = 1.196$) บัญชีคิดในใจ ($R = .153$) และความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น ($R = .186$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทเอกชน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาทมากที่สุด

2. ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ พบว่าผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือรายได้ในปัจจุบันจะลดลงชั่วคราวจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58) รองลงมาในอนาคตรายได้จะลดลงจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.56) และรายได้ในปัจจุบันจะลดลงถาวรจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.33) ตามลำดับ

3. การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบัญชีคิดในใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) รองลงมาการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09$) และขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัตการใช้การคิดเชิงบัญชี) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.78$)

4. การทดสอบสมมติฐาน ในการวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐาน 2 ข้อ ได้แก่

4.1 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมหลังการเกิดโรคระบาดโควิดแตกต่างกัน โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อายุต่างกันให้มีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในด้านบัญชีคิดในใจต่างกันโดยประชาชนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่ามีการคิดในใจสูงกว่ากลุ่มประชาชนที่มีอายุมากกว่า และกลุ่มประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในภาพรวมต่างกัน และในรายด้านต่างกันในด้านการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี และบัญชีคิดในใจ โดยกลุ่มข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนประชาชนที่มีเพศและรายได้ ต่อเดือน ต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมไม่แตกต่างกัน

4.2 ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม พบว่า ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมในภาพรวม ($R =$

2.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทุกด้านโดยด้านการตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี ($r = 1.19$) บัญชีคิดในใจ ($r = .15$) และความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น ($r = .18$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนเห็นว่ารายได้ในปัจจุบันจะลดลงชั่วคราวจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) และในอนาคตรายได้จะลดลงจากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019) ทั้งนี้เนื่องจากโรคระบาดไวรัสโคโรนา มีผลทั้งต่อสุขภาพ และเศรษฐกิจในสังคมต่อทุกคนในวงกว้าง โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กล่าวว่าภาวะเศรษฐกิจสังคมล่าสุด พบว่า ตั้งแต่มีการระบาดของ COVID-19 มีการว่างงานเพิ่มขึ้นสูงสุด โดยมีผู้ว่างงาน 8.7 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงานที่ร้อยละ 2.25 (TNN Wealth, 2564) โดยเฉพาะแรงงานในภาคบริการได้รับผลกระทบเป็นวงกว้างมากที่สุด (กิริยา กุลกลการ และคณะ, 2563: ค)

2. กลุ่มตัวอย่างมีระดับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรายทอง เลิศเป็ยง (2557: 15) ศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษาสาขาการบัญชีคณะบริหารธุรกิจ โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยีพบว่า นักศึกษามีการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลหรือการคิดเชิงบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561, อ้างถึงในสถาบันวิทยาการตลาดทุน, 2562: 12) พบว่าประชาชนเกือบร้อยละ 30 ของครัวเรือนในประเทศไทยที่ไม่มีการออม และอีกเกือบร้อยละ 20 ของครัวเรือนที่ถึงแม้จะมีการออม แต่ไม่ได้ออมอย่างจริงจัง และสอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2559: ข) พบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการออมในระดับปานกลาง

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมแตกต่างกัน โดยกลุ่มข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มที่มีการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มที่มีอาชีพเป็นข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ได้รับผลกระทบจากการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ เนื่องจากภาครัฐไม่มีการลดเงินเดือนจึงทำให้ไม่ได้เดือดร้อนเท่ากับอาชีพอื่นๆ ที่คิดว่าเมื่อเกิดภาวะวิกฤตขึ้นควรจะมีการเก็บออมไว้ล่วงหน้าเพื่อสำรองเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ และคณะ (2563: 135) ที่ศึกษาเรื่อง “คิดใหม่ ไทยก้าวต่อ” เพื่อการขับเคลื่อนสังคมไทยหลังวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

ในบทบาทของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่าบุคคลที่ได้รับผลกระทบที่น้อยที่สุดคืออาชีพข้าราชการเพราะมีเงินเดือนประจำและไม่ถูกลดเงินเดือน

4. ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย มีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศไทยที่พบว่าเมื่อมีการระบาดของไวรัสโคโรนาเกิดขึ้นทำให้ประชาชนมีการออมที่สูงขึ้น (วชิรวัฒน์ บานชื่น, 2564) ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคคลเกิดความกังวลในอนาคตที่ไม่มีความแน่นอนจึงทำให้ต้องเก็บออมเงินไว้เพื่อใช้จ่ายในอนาคต

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้้องค์ความรู้ดังนี้

1. เมื่อเกิดภาวะวิกฤติเงินออมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมากเพราะสามารถนำมาใช้จ่ายในยามจำเป็น
2. การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออมมีความจำเป็นเพราะจะทำให้สามารถออมเงินให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในอนาคตที่ไม่มีความแน่นอนได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในเชิงนโยบายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และสถานประกอบการควรมีการส่งเสริมเรื่องการออมให้แก่พนักงานอย่างจริงจังและเป็นระบบ เช่น บังคับออมน้อยละ 10 ของเงินเดือน หรือให้สวัสดิการด้วยการซื้อหุ้นของบริษัทเพราะเงินออมนั้นมีความสำคัญสำหรับคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือพนักงานเป็นอย่างมากเมื่อเกิดภาวะวิกฤติหรือชราภาพจะทำให้ไม่ลำบากมีความมั่นคงในชีวิต

1.2 ในระดับบุคคล ประชาชนควรศึกษาหาความรู้เรื่องการออมและลงมือออมเงินด้วยตนเองเช่นการลงทุนในหุ้น ฝากธนาคาร หรือลงทุนด้านอื่นๆ เพราะจะเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาซึ่งทำให้ได้ข้อมูลในภาพใหญ่ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกในระดับปัจเจกบุคคลควรศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อนำข้อมูลมาอธิบายในรายละเอียดปลีกย่อยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นเช่น ทำไมเมื่อเกิดไวรัสโคโรนา 2019 ขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการออม

2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติมในประเด็นของผู้ที่มีความสามารถในการออมและไม่เดือดร้อนเมื่อเกิดไวรัสโคโรนาเพื่อเป็นกรณีศึกษาตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในการออม

บรรณานุกรม

- กิริยา กุลกลการ อนันต์ ภาวสุทธิไพศิฐ และศุทธาภา นพวิญญวงศ์. (2563). **ผลกระทบของ COVID-19 ต่อการส่งเสริมการมีงานทำ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ และคณะ. (2563). **“คิดใหม่ ไทยก้าวต่อ” เพื่อการขับเคลื่อนสังคมไทยหลังวิกฤตการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาในบทบาทของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ.
- ทรงทอง เลิศเปียง. (2557). “พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ของนักศึกษาสาขาการบัญชีคณะบริหารธุรกิจ โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี”. **วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ**. ปีที่ 4 ฉบับที่ 6 มกราคม-มิถุนายน 2557: 15-26.
- ประธาน จิวจินดา. (2562). **“การออมภาคครัวเรือนของไทย ...แนวโน้มและข้อจำกัด”** แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/social/855981>
- วชิรวัฒน์ บานชื่น. (2564). **“เงินออมที่เพิ่มขึ้นมากในช่วงวิกฤติโควิด จะถูกนำมาใช้จ่ายมากขึ้นหรือไม่”** แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/business/feature/2153123> เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2564.
- สถาบันวิทยาการตลาดทุน. (2562). **การออมเพื่อประชากรวัยทำงาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาการตลาดทุน.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). **กลยุทธ์ส่งเสริมการออมให้แก่วัยผู้ใหญ่เพื่อเตรียมการเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essential of psychological testing (5th ed.)**. New York: Harper Collins Publisher.
- Friend, I. (1985). **The Policy Options for Stimulating National Saving**. Rodney L. White. Philadelphia, PA: University of Pennsylvania, Center for Financial research.
- Summers, L. (1985). **Issues in National Saving Policy** (Working paper No. 1710). Massachusetts: National Bureau of Economic Research.

- Thaler, R.H. (1980, March). "Toward a Positive Theory of Consumer Choice". **Journal of Economic Behavior and Organization**. 1(1) : 39-60.
- _____. (1990). "Anomalies; Saving, Fungibility, and Mental Accounts". **Journal of Economic Perspectives**. 4(1): 193-205.
- TNN Wealth. (2564). "สภาพัฒน์ เผยช่วงโควิด ทำคนไทยตกงานแล้ว 8.7 แสนคน".
แหล่งที่มา: <https://news.trueid.net/detail/6EVJJ5vG6OVE> เมื่อ 24 ธันวาคม 2564.
- Yamane, T. (1973). **Statistics : an introductory analysis**. (3rd ed.). New York: Harper and Row

ภาคผนวก

แบบสำรวจ เรื่อง: ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ที่มีต่อการออมของประชาชนคนไทย

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการออมของประชาชนคนไทยที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อเป็นแนวทางในการออมของประชาชนคนไทย จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 คำถามข้อมูลเกี่ยวกับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ผู้ตอบแบบสอบถาม คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

ชาย หญิง เพศทางเลือก

1.2 อายุ

25 ปี ลงมา 26-35 ปี 36 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่า ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรี

สูงกว่าระดับปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ ลูกจ้างบริษัท

นักเรียน/ นักศึกษา

อื่น ๆ (โปรดระบุ)

1.5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท 30,001 ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 คำถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้ผู้ตอบ แบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ระบุหมายเลข

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีต่อรายได้	ระดับ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.1 ท่านคิดว่ารายได้ในปัจจุบันของท่าน จะลดลงชั่วคราวจากสถานการณ์การเกิด โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID- 2019)					
2.2 ท่านคิดว่ารายได้ในปัจจุบันของท่าน จะลดลงถาวรจากสถานการณ์การเกิดโรค ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)					
2.3 ท่านคิดว่าในอนาคตรายได้ของท่าน จะลดลงจากสถานการณ์การเกิดโรค ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)					

ส่วนที่ 3 คำถามข้อมูลเกี่ยวกับการคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม ผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ระบุหมายเลข ซึ่งคำถามต่อไปนี้เป็น สถานะการณ์จำลองให้คิดถึงตัวท่าน

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การคิดเชิงบัญชีเพื่อการออม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การตัดสินใจโดยใช้การคิดเชิงบัญชี					
<u>การใช้อัตราประโยชน์จากการแลกเปลี่ยน</u> 3.1 ฉันยินดีที่จะจ่ายเงินซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าปกติในสถานที่เฉพาะ เช่น ห้างสรรพสินค้า					
<u>การเปิดและปิดบัญชี</u> 3.2 ถ้าฉันซื้อสินทรัพย์มาในราคา 20,000 บาท ฉันจะไม่ขายสินทรัพย์ในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุน ถึงแม้จะเป็นช่วงที่ยากลำบาก เช่น สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-2019)					
<u>ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า</u> 3.3 เมื่อเดือนที่แล้วฉันซื้อเสื้อผ้ามาในราคาแพง แต่ปัจจุบันใส่เสื้อผ้าไม่ได้แล้ว เพราะน้ำหนักขึ้นแต่ฉันก็ยังจะเก็บเสื้อผ้าไว้เพราะยังใช้ไม่คุ้มค่า					
การแยกส่วนการรับและการจ่าย					

3.4 เมื่อฉันซื้อสินค้าบางอย่าง ถ้ามีโอกาสให้ เลือกจ่ายเงินสดกับบัตรเครดิต ฉันจะ เลือกใช้เงินสด					
บัญชีคิดในใจ (งบประมาณ)					
<u>ค่าใช้จ่าย</u> 3.5 ถ้าฉันไปพักผ่อนต่างหวัดฉันจะเลือก โรงแรมระดับ 5 ดาว เท่านั้น ถึงแม้ว่ารายได้ ของครอบครัวจะไม่เพียงพอ					
<u>ทรัพย์สินสมบัติ</u> 3.6 ฉันให้ความสำคัญกับการแบ่งบัญชี ค่าใช้จ่ายประจำ บัญชีค่าใช้จ่ายใน อนาคต บัญชีค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน					
<u>รายได้</u> 3.7 ถ้าฉันได้รับเงินโบนัส ส่วนใหญ่แล้วฉัน จะนำไปเก็บออม					
ความคิดต่อขอบเขตของปัญหาและใช้การคิดเชิงบัญชีอย่างยืดหยุ่น (การจัดกลุ่มทางเลือกและพลวัต การใช้การคิดเชิงบัญชี)					
<u>ผลกระทบของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่ ที่</u> <u>มีการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีความเสี่ยง</u> 3.8 ถึงแม้ว่าฉันได้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ไม่ถูกรางวัล ฉันก็ยังจะซื้อต่อไป					
<u>การชั่งตวงสิ่งที่จะต้องพิจารณาให้แคบและ</u> <u>หลีกเลี่ยงความสูญเสียในระยะสั้น</u> 3.9 ฉันเลือกที่จะลงทุนในตราสารหนี้รัฐบาล มากกว่าหุ้นสามัญของบริษัทมหาชน แม้ว่า ในระยะยาว ผลตอบแทนจากตราสารหนี้ จะ น้อยกว่าหุ้นสามัญ					